

СЕМЕНОВ Леонід Іванович (07(19). 06. 1878, с. Чекан Самарської губ., нині Татарстан, РФ — 22. 03. 1965, Миколаїв) — астроном. Доктор астрономії (1935, без захисту дисертації), професор (1938). Заслужений діяч науки і техніки УРСР (1958). Державні нагороди СРСР. Закінчив Страсбурзький університет (Німеччина, нині Франція, 1908). Працював 1908—23 у Головні (Пулківській) обсерваторії у Петрограді (нині Санкт-Петербург). 1911 захистив у Страсбурзькому університеті дисертацію «Зенитные звезды в Пулкове» й отримав ступінь доктора філософії природничих наук. 1923—51 — директор, від 1951 — старший науковий спів-

робітник Миколаївської астрономічної обсерваторії; водночас 1935—51 — професор кафедри астрономії Миколаївського педагогічного інституту. 1910 отримав премію Російського астрономічного товариства за дослідження змін широти; 1920 — премію Головної палати мір і ваг за працю про метричну систему мір. Створив у Миколаєві службу часу. Зробив значний внесок у розвиток Миколаївської астрономічної обсерваторії, її збереження під час німецької окупації.

Основні праці

Проект определения звездных параллакс из совместных меридианных наблюдений русских обсерваторий // Вест. Всерос. астрон. союза. 1920. Вып. 1; Conjunction of Venus // Изв. Глав. рос. астрон. обсерватории в Пулкове. 1926. Т. 10, № 96; Дослідження поземіцї Песслер № 1 223 404 // Публікації Микол. астрон. обсерваторії. 1930. № 1; Рефракционные аномалии // Астрономический журнал. 1937. Т. 19, вып. 5—6; Прямые восхождения Солнца, Меркурия и Венеры, наблюденные в Николаеве в 1929—34 гг. // Тр. Глав. астрон. обсерватории. 1949. Т. 63; Прямые восхождения Солнца, Луны и больших планет, наблюденные на пассажном инструменте в Николаеве в 1939—1959 гг. // Там само. 1966. Т. 74.

Рекомендована література

1. Пинигин Г. И., Пожалова Ж. А. Николаевская обсерватория в первой половине XX века. Н., 2011.

Г. І. Пінігін

Бібліографічний опис:

Семенов Леонід Іванович / Г. І. Пінігін // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2025. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-891573>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).